

Összeállította:

az MN Pénzügyi Szolgálat Főnökség
Balesetelhárítási és Munkavédelmi Osztálya

1. Balesetelhárítási és munkavédelmi megbízottak továbbképzése

A Magyar Néphadsereg Pénzügyi Szolgálat Főnökség ez év április 25–28. között tartotta meg a HM-szervek, seregtestek és magasabbegységek balesetelhárítási és munkavédelmi megbízottainak éves továbbképzését.

A továbbképzést Dr. Nyitrai Lajos vezérőrnagy, az MN pénzügyi szolgálat főnöke, valamint Főcze Lajos a SZOT munkavédelmi osztályvezetője és a Közalkalmazottak Szakszervezetének meghívott képviselői jelenlétében Dr. Lontai Lajos ezredes a főnök első helyettese nyitotta meg. Bevezetőjében kihangsúlyozta a munkavédelem jelentőségének növekedését, a balesetek és egészség károsodások – szolgálati megbetegedések – megelőzésének nemes feladatát, majd eredményes munkát kívánt a továbbképzés résztvevőinek.

Az első előadást Főcze Lajos elvtárs tartotta, ebben ismertette: a munkavédelem jelentőségének növekedését a foglalkozási veszélyek szaporodásával, a veszélyforrások hatóképességének növekedésével indokolva; a népgazdaság munkavédelmi helyzetét, munkavédelmünk korszerű színvonalát és fejlesztésének tendenciáit; a munka-balesetek alakulását 1977-ben, illetve az előző évekhez viszonyítva; valamint a balesetek és egészség károsodások csökkentésére irányuló legfontosabb általános és konkrét feladatokat.

A következő előadásban a néphadsereg munkavédelmi helyzetéről tartott tájékoztatót Kürti Imre mérnök alezredes, osztályvezető. Bevezetőjében elmondta, hogy a katonai szervezeteknél balesetelhárítási és munkavédelmi feladattal megbízott elvtársak igyekezettel és többnyire nagy szorgalommal végzik ez irányú feladataikat, bár ehhez a megfelelő támogatást még nem mindenhol kapják meg. Vannak helyek, ahol a munkavédelmi tevékenységet formálisan, csak a legszükségesebb adminisztráció elvégzésére korlátozva végzik. A baleset megelőzés, egészségmegóvás még nem vált mindenhol a parancsnoki munka

szerves részévé. Egyes helyeken még mindig magas a nem jelentett balesetek száma.

A parancsnokok balesetelhárítási és munkavédelmi tervező, szervező és ellenőrző munkáját hivatott segíteni a munkavédelmi megbízott, aki ezen feladatok egy részének gyakorlati végrehajtója, másrészt pedig szakmai segítséget nyújt az alakulat szolgálati személyeinek, pl. a szolgálati ágak vezetőinek, a század-, műhelyparancsnokoknak ez irányú tevékenységükben.

A munkavédelmi megbízottakat feladataik ellátásában gyakran gátolja a szükséges szakismeret hiánya. Ezért szükségszerű, hogy a megbízottak évente továbbképzés keretében gyarapítsák munkavédelmi szakismereteiket, tájékozódjanak a néphadsereg baleseti helyzetének alakulásáról, ismerjék meg a munkavédelemmel kapcsolatos aktuális problémákat és feladatokat.

Ezután előadásában kiemelte, hogy az 1977. évi baleseti helyzet 1976-hoz képest csak csekély mértékű javulást mutat, sajnos lényegesen megnőtt a szolgálattal nem összefüggő halálos balesetek száma. Sok helyen már igen szervezetten lépnek fel a gépjármű közlekedési balesetekkel szemben, ugyanakkor magas a technikai kiszolgálás – javítás, a testnevelési kiképzés és a szabad időben bekövetkezett balesetek száma. A jelenlegi baleseti helyzetben kedvező irányú fordulat elérése mindenkitől fokozott erőfeszítést követel.

A következő előadásban dr. Bíró György o. ezredes ismertette a néphadsereg munkaegészségügyi helyzetét, problémáit, részletes tájékoztatást tartott az egészséges feladat-, illetve munkavégzés személyi, tárgyi és környezeti feltételeinek összhangjáról, az egészségkárosító hatásokról.

Ugyancsak az első nap rendezvényei közé tartozott egy védőeszköz kiállítás bemutatása, a SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézet által rendelkezésre bocsátott korszerű eszközökből. Ezek jellemzőiről, beszerzési lehetőségeiről és ennek módjáról kaptak tájékoztatást a résztvevők.

A további napokon előadások hangzottak el a kiképzési, munka- és közlekedési balesetekről, ezen belül szó volt a baleseti helyzetről, az egyes súlyosabb balesetek tanulságairól és az említett területek aktuális baleset-elhárítási feladatairól.

Előadás keretében került sor a néphadsereg tagjai munkavédelmi oktatása, képzése és továbbképzése feladatainak egységes értelmezésére, az oktatandó anyag tematikus ismertetésére.

Az előadás alap gondolata az volt, hogy „a balesetmentes és egészségkárosodás nélküli katonai kiképzés egyik alapvető feltétele a balesetelhárítási és egészségvédelmi képzés.”

A biztonságos feladatvégzés feltételei közé tartoznak:

- a fizikai, pszichikai alkalmasság;
- az általános balesetelhárítási és egészségvédő előírások ismerete;
- a biztonsági rendszabályok ismerete, és
- a gyakorlottság – jártasság, készség – a biztonsági rendszabályok alkalmazásában.

Ennek megfelelően oktatni kell az *általános* balesetelhárítási és munkavédelmi kiképzés keretében a katonák jogait, kötelességeit balesetek, egészségkárosodások esetén, továbbá azokat a veszélyeket, amelyek a katonai élettel, a néphadseregben folyó munkáival, tevékenységével kapcsolatosak, valamint az

azokkal összefüggésben előforduló balesetek, egészségkárosodások megelőzésének módszereit.

Oktatni kell még a balesetelhárítási és munkavédelmi *szakkiképzés* keretében a beosztáshoz, feladat-, illetve munkakörhöz kapcsolódó veszélyeket és azok elhárításának szabályait. Végül esetenkénti oktatást kell tartani minden különösen veszélyes feladat végrehajtása előtt.

A hivatásos és továbbszolgáló állomány balesetelhárítási és munkavédelmi továbbképzését az MN továbbképzési rendszerében kell megvalósítani. Ennek időtartamát és anyagát az előljáró parancsnokok határozzák meg a 32/1976. MN PÜSZF sz. utasítás előírásainak figyelembevételével.

Jelentős rendezvény volt a – Kossuth Lajos Katonai Főiskolán tartott – munkavédelmi szemle módszertani bemutatása és azt megelőző elméleti összefoglaló a munkavédelmi szemlék tervezésére, szervezésére, végrehajtására, a visszaellenőrzésére vonatkozóan, majd az utána következő elemző vita és értékelés.

Előadás hangzott el a központilag már elrendelt munkavédelmi ellenőrzések rendjéről, ezek tartalmáról és módszereiről.

Az előadásban hangsúlyt kapott, hogy a munkavédelmi ellenőrzéseket az alárendeltek ellenőrzésének szerves részeként a felügyeleti és belső ellenőrzések rendszerében kell megvalósítani (42/1976. MN PÜSZF sz. utasítás). Ennek során ellenőrizni kell a balesetelhárítási és munkavédelmi tevékenység területeit, a rendelkezésekben meghatározott feladatokat teljesítését és értékelni kell a balesetmegelőzés, egészségvédelem hatékonyságát.

A munkavédelmi ellenőrzés főbb területeinek az alábbiakat kell tekinteni:

- a munkavédelmi tevékenység vezetésének, vezetési eszközeinek formális és tartalmi ellenőrzése;

- a biztonságos és egészséges feladatvégzés személyi feltételei megteremtésének és meglétének felmérése;

- a tárgyi és környezeti feltételek meglétének és megteremtésének felmérése, és végül

- a balesetek és egészségkárosodások helyzetének felmérése.

Az értékelésnél ki kell térni: a központi és előljárói rendelkezések érvényesülésének helyzetére; a munkavédelmi tevékenység színvonalára, annak tervszerűsége, szakszerűsége és a feltárt hiányosságok kijavításának hatékonysága tekintetében; a vezetők és beosztottak munkavédelmi ismereteinek szintjére; és a baleseti helyzet alakulására.

Előadás hangzott el a nem központi beruházások szakhatósági eljárásának feladatrendszeréről. Ezen belül az eljárás előkészítésének feladatairól a különböző fázisokban úgy mint a munkavédelmi szakági felkészülés, a felmentések véleményezése és továbbítása, a szakszervezeti társadalmi munkavédelmi felügyelővel és a társhatóságokkal való együttműködés megszervezése. Ezeket követi az üzembehelyezési eljárás részfeladatainak végrehajtása;

- tervdokumentáció – létesítési dokumentáció – egyeztetése, ellenőrzése;

- tervezői, kivitelezői nyilatkozatok ellenőrzése;

- szakhatósági-, közmű nyilatkozat tanulmányozása;

- próbanyomási, mérési, próbaüzemi jegyzőkönyvek ellenőrzése;

- bizottsági előírásoktól való eltérések tisztázása, rendezése;

- a biztonságos munkavégzés, katonai feladatteljesítés szervezési, technológiai rendjének ellenőrzése;
- szakhatósági nyilatkozat kiadása;
- üzemeltetési engedély tanulmányozása.

A fenti témával kapcsolatban az előadásban hasznos gyakorlati tanácsok és módszertani útmutatók hangzottak el.

A továbbképzés ideje alatt a résztvevőknek számos katonai balesetelhárítási és polgári munkavédelmi film került bemutatásra.

A zárófoglalkozáson az osztályvezető általánosan értékelt a munkavédelmi tevékenységet, az egyes területekre jellemző hibákat, hiányosságokat, továbbá a megbízott elvtársak részére aktuális feladatokat szabott meg.

A négynapos továbbképzés dr. Lontai Lajos ezredes elvtárs zárszavával fejeződött be, aki hasznosnak és eredményesnek ítélte a végzett munkát és kifejtette, hogy a továbbképzés jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a katonai szervezeteknél szakmailag magasabb szinten kevesebb hibával végezzék a balesetelhárítási és munkavédelmi tevékenységet, így az még hatékonyabban fogja szolgálni az egészség és testi épség védelmét.